

Autoriteten, at de ikke af Eleverne, der søge dem, kunne tvinges til at lede Uddannelsen anderledes og navnlig afslutte den hurtigere, hvilket ikke er helbdigt. — Jeg mener af alle disse Grunde, at dette Led af Kvinders Uddannelse til Lærereinder, som bestaar i en Statskole, er høist ønskeligt. Om man nu vil sige, at det er nødvendigt, det er jo et Spørgsmaal; for mig i alt Fald er det høist ønskeligt her lig med det nødvendige; men naar man det ikke, bliver det ved at gaa paa den gamle Maade.

Hvis man nu forudsætter, at en saadan Statskole for Lærereinder skal oprettes, bliver det andet Spørgsmaal dette: Bør den saa være indrettet alene paa Uddannelse af Lærereinder i Forskoler eller Bogeskoler, eller skal den være indrettet paa det, jeg vil kalde den fuldstændige Eksamen, som nu er reguleret ved Eksamensordningen? Og der vil jeg over for forskellige Ytringer, som ere faldne under Forhandlingen, gøre Rede for, hvorledes min Tanke har været. Der som der var en gennemgribende Uensartethed eller kunde tænkes at være en virkelig gennemgribende Forskel mellem Uddannelsen til Bogelærereinder og til — hvad skal jeg kalde det — fuldstændig uddannede Lærereinder — en saadan Uensartethed, som f. Eks. udtrykkes paa den Maade, at den ene var praktisk og den anden teoretisk eller at de havde en forskellig teoretisk Uddannelse — dersom Forholdet var det, vilde det ganske vist være en Umulighed at forene begge Uddannelser i en Anstalt. Men den Forudsætning kan jeg dog ikke tænke mig, at nogen for Alvor vil fastholde. Den Forudsætning maatte jo føre til, at ligesom Bogelærereinder med den endommeligt praktiske Uddannelse ikke kunde aspirere til at bruges i de højere Klasser af Almindeskolen, kunde omvendt ikke de, der havde taget den fuldstændige Eksamen, bruges i Bogeskolen, Forberedelseskolen, Forskolen. Men det vilde aldrig være en forstandig og brugelig Uddannelse af Lærereinder, som frembragte et Produkt, om hvilket man maatte sige: Hun kan nok bruges i de højere Klasser, men duer aldeles ikke til at undervise Smaa-børn. Det forekommer mig at være nødvendigt at opfatte Forholdet paa den Maade, at den fuldstændig uddannede Lærereinde selvfølgelig skal have den samme praktiske Uddannelse som den, der vil blive staaende ved at være Bogelærereinde, foruden det yderligere, som kræves for, at hun kan naa op til at undervise ogsaa i de højere Klasser og mere fremskredne Børn. Under denne Forudsætning, som synes mig at være pædagogisk uangribelig, har jeg tænkt mig

det muligt at forme denne Statskole saaledes, at den kunde fyldestgøre begge Dele, idet der blev lagt — det ligger uden for Lovforslaget, idet det tænkes administrativt ordnet — en saadan fornuftig Undervisningsplan, hvor, efter et vist Tidstrums Forløb, den paagældende Lærereinde eller Elev kan siges at have faaet en saadan Uddannelse, at hun nu kan afslutte, idet hun har det Grundlag og de Forudsætninger, som kræves for at være Bogelærereinde, men at der saa tilbydes et videre, yderligere Kursus for dem, der ville have Forudsætninger tillige for den større Uddannelse. Ja, selv om man ikke kan gennemføre den Tanke fuldstændig, mener, at en vis Del af Uddannelsen nok skal være saaledes fælles, men at der saa skal være en Tvedeling, vil jo denne Anstalt kunne fyldestgøre, i alt Fald for en Del, mit Djemed. I øvrigt mener jeg ikke, at denne Tanke skal udtrykkes i Loven, jeg mener, at det maa være forbeholdt Administrationen at udføre den, ligesom at udføre, hvad der selvfølgelig vil blive udført, Forordningerne til Lærereindeksamen, og at lægge Planen for Uddannelsen og for det Vidnesbyrd — thi det behøver slet ikke at være en Eksamen — der kunde ledsage den, det gik ud paa et tidligere Standpunkt. Det vilde for selve Lovens Bedkommende dog medføre nogen Uklarhed i, hvad jeg har foreslaaet, idet det var bedst i Slutningen af § 1, i Stedet for, som der nu staar: „Undervisningstiden omfatter tre Aar“, udtrykke sig, at Undervisningen omfatter et Kursus, eller hvad man nu vil kalde det, paa f. Eks. to Aar for dem, der ville afslutte med Betingelserne for at kunne blive antagne som Bogelærereinder, og et Kursus paa tre Aar for dem, der ville gaa videre. Men som sagt, bliver man enig, eller kunde jeg have haab om, at selve Tanken om Oprettelsen af en Statskole i Almindelighed for Lærereinders Uddannelse bliver godkendt af Rigsdagen, nærer jeg i øvrigt ikke Tvivl om, at der om dette Punkt vil kunne tilvejebringes Enighed, idet jeg selvfølgelig her kan tænke mig at gaa med til forskellige Kombinationer.

Jeg vil omtale nogle ganske enkelte Punkter endnu, som have været frembragne. Jeg tror, at denne Forskole eller Skole for Børn, som skulde forenes med Lærereinde-skolen, er nødvendig, jeg tror, den kan bruges og jeg har atter her Erfaringens Vidnesbyrd at holde mig til, idet det er givet, at man ved Seminarierne for Mænds Uddannelse har sat sig i Forbindelse med forskellige Dvæleskoler. De staa ikke i saadanne Forhold, som den tilsvarende Skole her